

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2023-10-11
Stockholm

Mål nr
M 9321-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-07-01 i mål nr M 1741-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. S.E

2. R.L

Motpart

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och avslår Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommuns ansökan om utdömmande av vite.

Dok.Id 1980865

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

S.E och **R.L** och har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå ansökan om utdömmande av vite.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

S.E och **R.L** har anfört bland annat följande. Sedan förbudet meddelades har de inte brukat avloppet. De har anpassat sin livs- och boendesituation på så vis att endast **R.L** bott på fastigheten, då det inte går att ha ett fungerande hushåll för en familj med de bristande förutsättningarna. Toalettsituationen för **R.L** har lösts genom skogstolett med pellets och dusch/tvätt på arbetet. Att det förekommit hushållssopor beror på att de renoverat fastigheten inför kommande försäljning och att **R.L** varit bosatt där. De få gånger som de har tömt brunnen på fastigheten har den fyllts av både kvarvarande slam i ledning och regnvatten ganska fort. De har nu avvaktat med tömningen på grund av försäljning.

Nämnden har anfört bland annat följande. Fastighetsägarna meddelade per telefon den 6 juli 2021 att de hade köpt en sommartoalett för att minska utsläppet till anläggningen och att de hade nyttjat vattnet så lite som möjligt. De har dock inte gett in några fotografier eller andra handlingar som styrker detta. Fastighetsägarna har även sökt tillstånd till en ny anläggning. Den ansökan avvisades då den inte var komplett.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att förbudsföreläggandet som ligger till grund för ansökan om utdömmande av vite är lagligen grundat, att beslutet delgetts **S.E** och **R.L** och att

det har fått laga kraft. Frågan är då om S.E och R.L har överträtt förbudet att från och med den 18 juni 2021 släppa ut avloppsvatten (wc-, bad-, disk- och tvättvatten). Det är nämnden som ska visa detta.

Av utredningen framgår att inspektörer från nämnden besökte fastigheten den 3 mars 2022. Vid besöket konstaterades att det fanns slam i slambrunnen, vilket också framgår av ett fotografi som nämnden har bifogat ansökan om utdömmande av vite.

S.E och R.L har bekräftat att i vart fall R.L har vistats på fastigheten sedan förbudet började gälla. De har emellertid invänt att de inte har använt avloppsanläggningen sedan dess. Vidare har de anfört att R.L har använt sig av en skogstolett med pellets samt att dusch och tvätt har skett på hans arbetsplats.

I nämndens beslut om förbud som meddelades den 11 augusti 2020 anges att den senaste registrerade slamtömningen av enkammarbrunnen på fastigheten genomfördes den 17 januari 2019. Det finns inga uppgifter om när slamtömning har skett därefter. Det är därmed oklart när slammet som fanns i brunnen den 3 mars 2022 kan ha uppstått. Med beaktande av detta kan nämnden inte anses ha visat att utsläpp av avloppsvatten har skett på fastigheten sedan förbudet började gälla. Det är därmed inte klarlagt att förbudet har överträtts. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och ansökan om utdömmande av vite avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2023-11-01.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Rikard Backelin, referent, tekniska rådet Yvonne Eklund och hovrättsrådet Henrik Jonsson.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-07-01
meddelad i
Nacka

Mål nr M 1741-22

PARTER

Sökande

Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden i Värmdö kommun

Motparter

1. S.E

2. R.L

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen förpliktigar S.E att till staten betala vite om 75 000 kr.

2. Mark- och miljödomstolen förpliktigar R.L att till staten betala vite om 75 000 kr.

BAKGRUND

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (nämnden) beslutade den 11 augusti 2020 att vid vite förbjuda S.E och R.L att från och med den 18 juni 2021 släppa ut avloppsvatten (WC- och bad-, disk- och tvättvatten) som inte genomgått av nämnden godkänd rening.

Nämnden har nu ansökt om att vitet enligt förbudet ska dömas ut.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att S.E och R.L ska förpliktas att betala vite om 75 000 kr vardera.

Till stöd för sin ansökan har nämnden anfört i huvudsak följande.

Fastigheten inventerades år 2017. Vid platsbesöket noterades ett antal brister gällande avloppshanteringen på fastigheten. Resultatet från inventeringen kommunicerades till dåvarande fastighetsägare. Med anledning av de brister som noterades vid platsbesöket beslutade nämnden om ett utsläppsförbud, som trädde i kraft den 29 juli 2019.

De nya fastighetsägarna fick genom två skrivelser information om att utsläppsförbud på fastigheten trätt i kraft. Med anledning av att de brister som noterats i samband med tillsynen bedömdes utgöra en allvarlig risk beslutade nämnden om utsläppsförbud förenat med vite för att säkerställa att åtgärder vidtogs. Beslutet fastställdes den 11 augusti 2020. Mottagningsbevis och delgivningskvitto inkom från båda fastighetsägarna och utsläppsförbudet trädde i kraft den 18 juni 2021.

När beslutet följdes upp genom ett platsbesök den 3 mars 2022 hade fastighetsägarna inte rättat sig efter förbudet. Avloppsanläggningen var uppenbarligen i bruk då det noterades en större mängd slam i enkammarbrunnen.

I sopkärlet fanns det sopor vilket visar att någon eller några vistas på fastigheten. En eller flera hundar skällde.

Nämnden har gett in fotografier från platsbesöket 2022.

S.E och **R.L** har delgetts ansökan om utdömande av vite och förelagts att yttra sig i målet men har inte hörts av.

DOMSKÄL

I mål om utdömande av vite ska domstolen pröva om det föreläggande eller förbud som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har fått laga kraft, om det är lagligen grundat och om föreläggandet eller förbudet har överträtts. Om föreläggandet eller förbudet har överträtts ska domstolen pröva om adressaten har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet eller förbudet. Finns förutsättningar att döma ut vitet ska domstolen även pröva vitets storlek och beakta om det finns skäl för jämkning av vitet.

Domstolen har normalt att utgå från att den som vitesföreläggandet har riktats mot är rätt adressat och att denne har haft faktiska och rättsliga möjligheter att efterkomma föreläggandet. En omprövning av dessa frågor aktualiseras främst i den situationen att den som föreläggandet riktas mot gör gällande att det inträffat omständigheter som ska medföra att ansvaret bortfaller. (Se Högsta domstolens dom den 13 juni 2022 i mål nr T 2206-21, p. 16.)

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Vitesförbudet har delgetts **S.E** och **R.L** och det har vunnit laga kraft. Förbudet är tillräckligt tydligt och är lagligen grundat.

Det framgår av nämndens uppgifter och de fotografier som getts in att utsläppsförbudet har överträtts. Det har inte framkommit något som talar för att **S.E** och **R.L** skulle ha saknat faktisk och rättslig

möjlighet att följa förbudet. Det har inte heller framkommit omständigheter som medför att ändamålet med vitet skulle ha förlorat sin betydelse. Vite ska därför dömas ut.

Mark- och miljödomstolen bedömer med hänsyn till uppskattade kostnader för åtgärder att vitesbeloppet är rimligt. Det har inte framkommit några skäl att jämka vitet.

Sammanfattningsvis innebär detta att nämndens yrkande ska bifallas och vitet dömas ut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 22 juli 2022.

Oskar Lindbom